

Till Regeringskansliet, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Mottagare: li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till: li.bb@regeringskansliet.se

Diarienummer: LI2024/01199

Datum

2024-08-30

Vår handläggare

Susanne Rudenstam

Er handläggare

Direkttelefon

070 214 37 72

Er referens/nr

LI2024/01199

Remissvar avseende - **En hållbar bioekonomistrategi – för ett välmående fossilfritt samhälle**

Sveriges Träbyggnadskansli tackar för möjligheten att kommentera Bioekonomiutredningens förslag för en hållbar bioekonomistrategi och ställer sig bakom förslaget. Särskilt välkomnar vi förslaget om en nationell strategi för industriellt träbyggande.

Remissvaret omfattar inte delbetänkandet "Förnybart i tanken - Ett styrmedelsförslag för en stärkt bioekonomi".

Allmänna synpunkter

För att Sverige ska lyckas nå sina miljö- och klimatmål behöver den cirkulära omställningen fortsätta att utvecklas, och fossila material fasas ut.

Sverige har utmärkta förutsättningar att bättre ta vara på och utveckla den biobaserade ekonomin, och därmed minska beroendet av fossila insatsvaror. Bygg- och fastighetssektorn står idag för 22 % av de nationella koldioxidutsläppen, behovet av åtgärder som drastiskt minskar direkta och indirekta utsläpp är stort. Vidare kräver den globala klimatutmaningen att teknik som redan nu verkar för klimatomställningen snabbt skalas upp och accelereras. Det industriella träbyggandet är en sådan teknik. Den bygger på beprövade system och metoder, och erbjuder omgående en drastiskt minskad klimatpåverkan.

Sveriges Träbyggnadskansli är generellt sett positiva till betänkandet och bejaktar särskilt de delar som avser att strategiskt arbeta för att höja det ekonomiska värdet av icke-fossila råvaror. Vad som beskrivs under avsnitt 9.5 om åtgärder innan den första strategin är värt att särskilt uppmärksammas, då detta är åtgärder vi bedömer kommer få stor effekt och bidra till att minska Sveriges negativa klimatpåverkan.

Om industriellt träbyggande

Industriellt träbyggande utgör en modern industri med klimateffektiva processer, energieffektiva produktionsmetoder och industriella flöden. Prefabriceringsgraden är hög, det vill säga hela eller stora delar av husen tillverkas på fabrik. Det ger en kontrollerad försörjningskedja som möter samhällsbyggandets efterfrågan på smart och resurseffektivt byggande.

Utvecklingen av industriellt byggande de senaste 20 åren har gjort Sverige är världsledande inom området. Dels beror detta på att industri och akademi har samverkat framgångsrikt, dels för att starka regionala kluster har bildats och utvecklats. Denna modell för samverkan har lett till betydande kunskap inom prefabricerat byggande, industriella processer, produktfokus och plattformar, samt gett insikt om kompletta produktionssystem (som kontrast till enstaka projekt) som kännetecknar den industriella processen. Ett växande område är de omliggande strategiska-, affärsmodells-, och organisatoriska frågorna.

I takt med industrins utveckling har också den omgivande kunskapsindustrin vuxit, och flera av de ledande arkitektkontoren samt konstruktionsbyråerna bygger upp specifik träbyggnadskompetens. I Sverige byggs 90 % av småhusen, och ca 20 % av flerbostadshusen samt en växande del av övrigt byggande i trä med industriell teknik. Stora investeringar i industriell kapacitet har skett under de senaste åren, både i nya trähusfabriker och i effektivisering i de befintliga, samt i sågverkens produktion av kl-trä, korslimmat trä.

Inom den industriella utvecklingen finns två huvudsakliga utvecklingsspår. Produktpåret med hög grad av predefiniering och förtillverkning, samt det generiska plattformsspåret, starkt drivet av KL-trä. Branschen kännetecknas av fragmentering med många små och medelstora företag samt ett antal branschkluster och branschorganisationer. Därtill bedrivs utvecklingsarbete inom kommuner och regioner samt vid universitet och institut.

Nyttan med nationell strategi för industriellt träbyggande

Den stora drivkraften bakom utvecklingen är klimatfrågan, men branschens styrka ligger i den förnyelse av byggindustrin som det industriella byggandet innebär. Byggsektorns ineffektivitet och svaga resursutnyttjande är ett stort problem, och sektorn står för de största avfallsströmmarna i Europa. I

Sverige utgör de ca 30 % av allt avfall. Det effektivare nyttjandet av resurser tillsammans med de klimatfördelar som finns i trämaterial och dess inbundna kol, ger en betydande hävstång för att minska klimatavtrycket från byggbranschen. Ett effektivt nyttjande av resurser är förutom en hållbarhetsfråga också den enda vägen mot kostnadseffektivitet och möjligheter att bygga billigare.

Den svenska industriella träbyggnadssektorn har potential att utvecklas snabbt, och med rätt insatser kan sektorn kunna växa till en ny betydelsefull exportindustri och därmed utgöra en av pelarna i den gröna omställningen som världen och inte minst Europa står inför.

En nationell strategi för industriellt träbaserat byggande bör ta tillvara på den kunskapsuppbyggnad som byggts upp under den senaste 20-årsperioden och syfta till att etablera ett kraftfullt ekosystem som på ett tydligt sätt utmanar och driver på byggindustrins modernisering och omställning. Särskild vikt på läggas vid utveckling av beställarkompetens och affärsmodeller, samt regional och nordisk samverkan.

En nationell strategi skulle bidra till den gröna omställningen av och förnyelsen inom byggindustrin. Vidare skulle en nationell strategi, enligt den som utredningen föreslår, främja konkurrensen i byggsektorn och bidra till att diversifiera marknaden för olika metoder och byggmaterial. Att öka konkurrensen i byggsektorn ger potential till prisdämpande effekt samt främjar innovation och effektiviseringsarbete.

Behovet av att förnya byggbranschen och att utveckla det industriella byggandet lyfts även i produktivitetskommissionens delbetänkande i april 2024.

Övriga specifika synpunkter

Träbyggnadskansliet tillstyrker förslaget att SCB ges i uppdrag att ta fram, kontinuerligt uppdatera och sammanfatta en input-output analys av bioekonomin.

Träbyggnadskansliet tillstyrker förslaget att SCB ges i uppdrag att ta fram en metod för att ta fram årlig redovisning av bioekonomins totala substitutionsnytta.

Träbyggnadskansliet tillstyrker förslaget att SCB ges i uppdrag att löpande ta fram och publicera regional statistik över den regionala bioekonomins storlek, samt att förbättra metoden så det blir möjligt att bryta ned andelsuppskattningarna per bransch på regional nivå.

Träbyggnadskansliet tillstyrker förslaget att flera myndigheter får i uppdrag att analysera i vilken utsträckning befintliga styrmedel främjar cirkulära, biobaserade lösningar som kan bidra till uppfyllandet av bioekonomistrategin.

Träbyggnadskansliet ser positivt på ett utredningsuppdrag som har till syfte att undersöka hinder mot bättre marknadsförutsättningar och lämna förslag på hur dessa kan undanröjas. En sådan utredning bör ske i mycket nära dialog och samråd med näringslivet och även beakta angelägenheten i att undanröja lagstiftningshinder mot den cirkulära ekonomin i en bredare bemärkelse.

Träbyggnadskansliet tillstyrker förslaget att relevanta statliga myndigheter ges i uppdrag att löpande redovisa hur de har bidragit till det övergripande målet för bioekonomistrategin.

Med vänliga hälsningar

Susanne Rudenstam
Sveriges Träbyggnadskansli